

Den svårfångade objektiviteten

– journalistiken, partiskheten och sakligheten

Bengt Johansson*

Hur ska vi kunna orientera oss i omvärlden om medie-
bilden inte är korrekt utan vinklad och snedvriden?
Frågan är inte ny utan har ställts i över hundra år av
medieforskare, debattörer och politiker. En av portal-
figurerna inom medieforskningen, författaren och
journalisten **Walter Lippman**, brottades i hela sitt
författarskap med frågan om nyheternas (bristande)
kvalitet och var på många sätt pessimistisk till hur
nyhetsförmedling fungerade, inte minst beroende på
de erfarenheter han hade av krigspropagandan under
första världskriget (Lippman, 1922).

Kritiken av vinklade nyheter är starkt kopplad till
begreppet objektivitet, som många ser som en hörn-
sten i journalistiken, kanske den mest centrala aspek-
ten av alla journalistiska ideal. Journalistiska ledord
är att fakta ska vara skiljt från åsikter, journalisten

---

* Bengt Johansson är professor i journalistik och masskommunikation vid JMG, Göteborgs universitet. Hans forskning fokuserar på *journalistik, politisk kommunikation och kriskommunikation*. Texten är en omarbetad version av ett kapitel han skrivit i *Handbok i journalistikforskning* (Karlsson & Strömbäck, 2019).

ska inte vara känslomässigt engagerad och sträva efter rättvisa och balans i rapporteringen (Dennis & Merrill, 1984). Journalistik är inte aktivism eller propaganda och tar inte ställning, den ställer fakta på bordet och är konsekvensneutral.

Andra kritiserar idealet om objektivitet, att det är problematiskt att över huvud taget använda begreppet. Verklighetsbilder har flera sidor, och talet om objektivitet skymmer snarare än bidrar till en förståelse för hur omvärlden ser ut (Ekström & Nohrstedt, 1996; Gitlin, 1980; Hallin, 1986, Ward 2005). Dessutom riskerar kraven på objektivitet medverka till att verklighetsbeskrivningar gynnar resursstarka grupper i samhället som får företräde gentemot mer resurssvaga grupper (Gans, 1979; McQuail, 1992). Andra som företräder en mer aktiv journalistik menar att den objektiva journalistiken demobiliserar medborgarnas intresse och engagemang i politiska frågor, istället för att skapa engagemang (Merritt & Rosen, 1998; Carey, 1999; Hermans, 2018). Från ett professionsperspektiv hävdas ibland att objektivitet krockar med andra centrala ideal. Granskningsfunktionen kräver aktivitet och ställningstagande. Dessutom bidrar ett mekaniserat balanskrav, med uttalande från olika parter, till att dölja sociala orättvisor eller att felaktigheter eller propaganda ses som lika berättigade argument (Glasser, 1992).

De vitt skilda åsikterna visar på ett talande sätt hur svårt objektivitetsbegreppet är, och därför reduceras det i journalistisk praktik ofta till mer hanterbara ideal om att vara saklig och rättvis, att förmedla fakta och inte vara partisk (Ekström & Nohrstedt, 1996; Gans, 1979; Tuchman, 1978). Eller annorlunda uttryck är

objektivitet både ett epistemologiskt och ett etiskt begrepp. Kunskapsteoretiskt är frågan hur vi säkrar kunskap om världen, etiskt handlar det om ett moraliskt åtagande, att försöka visa upp en rättvis och sann bild av vad som skett (Ward, 2005, se även Ekströms kapitel i denna skrift).

Journalistik är inte påhittad

Ett fundamentalt anspråk för journalistiken är att den berättar om något som i någon mening är sant. Det som beskrivs har hänt, de som uttalar sig finns och har faktiskt sagt så som det framställs i artikeln eller inslaget. Kovach och Rosenstiel trycker i sin inflytelserika lärobok i journalistik – *The Elements of Journalism. What Newspeople Should Know and the Public Should Expect* (2014) – på att ”verifikationens disciplin” är det som skiljer journalistik från såväl underhållning och fiktion som propaganda. Journalistik fokuserar inte som underhållning primärt på det som roar mest. Inte heller väljer journalistik ut eller hittar på fakta för att stödja egna syften som propaganda gör. Journalistiken kan inte heller, som fiktionen, berätta något som inte har hänt för att belysa ett samhällsproblem eller fenomen som är allmänmänskliga. Kritiken mot journalistiken – och dess bristande objektivitet – handlar ofta om att den brister i att leva upp till verifikationens princip – att journalistiken går för långt ifrån uppdraget att informera och antingen fokuserar på underhållande inslag, väljer ut verklighetsbeskrivningar som medvetet gynnar vissa intressen eller dramatiserar så mycket att gränsen mellan fakta och fiktion suddas

ut. Men det är också värt att påpeka att även de som kritiserar objektivitetsidealet inte tummar på grundregeln. Journalistik är inte påhittad. Där enas både de som strävar efter objektivitet och de som ifrågasätter rimligheten i idealet.

Olika aspekter av objektivitet

Flera forskningsfält och teoribildningar har knutit an till begreppet objektivitet. Teorier om mediasystem och medieutveckling använder det för att studera spridning av professionella ideal i olika mediasystem (Hallin & Mancini, 2004; Schudson 1978). Inom professionsforskningen är objektivitet centralt för att förstå den professionella identiteten (Hanitzch et al., 2012; Nygren, 2008; Wiik 2010). Forskning som försöker förstå den journalistiska praktiken tar också upp objektivitet. Inte minst hur journalister i den vardagliga praktiken hanterar olika krav som professionen ställer, där objektivitet är ett sådant (se Ekström i denna volym och Ekström & Nohrstedt, 1996; Tuchman, 1978). Inom forskning som fokuserar på medieinnehåll finns det också beröringspunkter med objektivitetsbegreppet, men med lite olika utgångspunkter. Viss forskning försöker förklara varför medieinnehållet ser ut som det gör och använder objektivitet eller angränsande begrepp (saklighet, partiskhet) för att förstå mediernas urval och presentation av nyheter (Hallin, 1986; Shoemaker & Reese, 1996). Annan forskning sätter journalistikens demokratiska uppdrag i fokus och jämför mediernas innehåll med olika typer av demokratiska ideal (Asp & Bjerling, 2014;

Hopmann et al., 2012; Johansson & Strömbäck, 2019; McQuail, 1992; Kaid & Strömbäck, 2008).

Objektivitet som journalistiskt ideal

Den mest omfattande forskningen kring objektivitetsidealet och dess rötter finns i USA, även om vissa forskare har spårat ursprungen ännu längre tillbaka, och i europeisk tradition så långt som till 1600-talets England (Ward, 2005).

Framväxten i USA

Framväxten av objektivitetsidealet i USA ses som en kombination av professionalisering, teknologi, kommersialisering och politik (Maras, 2013). Professionaliseringsargumentet trycker på att branschens vilja till en egen klart avgränsad profession ledde till att objektivitetsidealet artikuleras (Schudson, 1978). Teknologiska faktorer handlar om hur vissa saker, såsom telegraf och tv, påverkade formmässiga journalistiska uttrycksformer, vilket premierade objektiv nyhetsrapportering (Carey, 1999). Med kommersialisering som en avgörande faktor menas att partiska verklighetsbeskrivningar övergavs för mer neutral rapportering för att erhålla och bevara journalistikens trovärdighet i relation till publiken, inte minst när man försökte bredda publikunderlaget (Schiller, 1981). De politiska argumenten gällde både förändringar av valsystem och partiernas roll i demokratiska system, där objektivitet blev ett sätt för journalistiken att legitimera sitt demokratiska uppdrag (Kaplan, 2002). Mediehistoriker har ägnat stor möda åt att slå fast hur och när idealet om

objektivitet uppstod. Forskare ger olika svar, men det beror delvis på att de fokuserar på olika aspekter och tidsepoker. Lite förenklat kan man säga att det finns olika lager av objektivitetsideal från 1830-talet och framåt. Objektiviteten var från början ett sätt att locka en bredare publik, men i slutet av 1920-talet hade det utvecklats till nyhetsideal och professionell norm (Maras, 2013).

Den svenska traditionen

När slår då objektivitetsidealet igenom i Sverige? Djerf-Pierre och Weibull (2001) menar att man hittar olika tidpunkter beroende på medietyp. När radion startade sina sändningar uteslöt man i stort sett politiska nyheter med hänsyn till krav på saklighet och opartiskhet. De tidiga radionyhetererna – som var TT-nyheter – under 1930-talet präglades av ett objektivitetsideal där man såg sig spegla verkligheten. Argumentet som framfördes var att nyheter som utan konkurrens kunde nå hela befolkningen måste uppfylla de allra strängaste krav på ”opartiskhet och objektivitet”. Radion var därmed inte en arena för politisk opinionsbildning, utan snarare ett ämbetsverk i samhällets tjänst som skulle förmedla det viktigaste som hänt i Sverige och i världen. Under kommande decennier visar forskningen att idealet om objektivitet och opartiskhet blir än mer uttalat, men också breddat. Nyheter om politik och valrörelser blir en central uppgift och objektivitetsidealet förändras. Istället för att stänga ute politiska röster från nyhetsverksamheten handlar det snarare om att garantera att alla åsiktsriktningar i en fråga blev hörda (Djerf-Pierre & Weibull, 2001).

Inom den svenska dagspressen tog det lång tid innan objektivitetsidealet fick fäste. Presshistorisk forskning visar att nyheterna under första hälften av 1900-talet var klart underställda tidningens politiska färg (Hadenius, Seveborg & Weibull, 1970). Men liksom i USA finns det en utveckling där flera samverkande faktorer bidrar till att kraven att skilja mellan ”news” and ”views” blir allt mer uttalade. I takt med att delar av den svenska dagspressen fick ekonomiska problem och lades ner under efterkrigstiden breddades läsekretsen för många lokala tidningar. För att tilltala en publik som inte i första hand valde tidningen av politisk åsikt behövde nyheterna ha ett tilltal som andades objektivitet. Åsikterna fick stanna på ledarsidorna (Johansson & Odén, 2014). Forskningen har också pekat på genombrottet för journalistutbildningarna under 1960-talet som en viktig faktor för professionalisering av kåren, vilket stärkte objektivitetsidealet (Djerf-Pierre & Weibull, 2001; Wiik, 2010).

Både svensk och internationell forskning har också visat hur objektivitetsidealet kommit att ifrågasättas och försvagas under de senaste decennierna. Flera analyser av svenska nyhetsmedier visar hur objektivitet fått konkurrens av andra ideal. Fram till slutet av 1970-talet var kunskapssynen relativt okomplicerad. Journalistiken skulle upplysa, spegla eller granska. Men både opartiskhetsidealet och sanningsanspråken började ifrågasättas. Dels beroende på att opartiskhetskravet ansågs gynna redan starka grupper i samhället, dels på grund av en ökad medvetenhet om samhällets ökade komplexitet och heterogenitet (Djerf-Pierre & Weibull, 2001). Det sistnämnda inne-

bar att journalistiken inte självklart kunde anta att mediepubliken hade samma tolkningsram och värdegrund, och det journalistiska uppdraget förändrades till att i större utsträckning försöka tolka omvärlden (Djerf-Pierre, et al., 2014; Strömbäck, 2013).

En samtida internationell utblick

Forskare som analyserat professionella ideal i olika länder klagör att objektivitet generellt inte har samma ställning som den framförallt fått inom amerikansk journalistik. **Hallin och Mancinis** (2004) slutsatser är att journalistiska ideal skiljer sig åt mellan olika länder, där exempelvis de sydeuropeiska journalisterna visserligen omfamnar objektivitetsbegreppet, men inte tolkar det i samma strikta form av neutralitet som amerikanska och brittiska kollegor. **Donsbach och Klett** (1993) har i andra studier lyft fram att journalistyrket visserligen har många gemensamma ideal, men att det också finns stora skillnader. Amerikanska journalister relaterar i deras studier oftare objektivitet till rättvis representation av olika åsikter, medan deras tyska kollegor värderade fakta högre, men också att gå bortom motstridiga fakta. Objektivitetsidealet hade också ett lägre värde i Tyskland, där journalister såg det som ett viktigare uppdrag att tolka och värdera nyheter än att bara rapportera om dem.

På samma sätt visar studier från Italien att åtskillnad mellan nyheter och åsikter är ganska främmande. Nyhetssystemet är i högre grad politiserat, och att vara opartisk som journalist i Italien blir mer komplicerat (Hallin & Mancini 2004). På liknande sätt visar forskning att journalistiken i Frankrike inte heller helt

och hållet omfamnat objektivitetsidealet. Schudson (1978) hävdar att i den europeiska journalistiken var det utrymme som objektivitet som professionellt värde kunnat erövra redan ockuperat av föreställningen om journalisten som en intellektuell skribent. På liknande sätt visar forskning runt om i världen att det amerikanska idealet om objektiv nyhetsrapportering visserligen fått stor acceptans, men det finns andra synsätt i samhällen med mer auktoritära samhällssystem eller i nya demokratier. I de förra förväntas journalistiken stödja regimen och i de senare finns det förväntningar på att journalistiken ska vara en aktiv del av samhällsbygget (Hanitzsch et. al., 2012).

Finns det objektiva nyheter?

Frågan om nyhetsmediernas politiska vinkling är en gammal debatt, inte bara i Sverige utan även internationellt. Men kritiken kommer både från höger och vänster. Ofta misstänkliggörs politisk nyhetsrapportering för att vara vinklad åt vänster eftersom de allra flesta journalister har politiska sympatier som snarare lutar åt vänster än höger (Albaek et al., 2010; Asp, 2012; Johansson, 2019). Men det förekommer också kritik mot högervidning, att nyhetsmediernas bild framförallt präglas av att upprätthålla en marknadsekonomisk världsbild, en liberal hegemoni (Allern, 2018).

Men vad visar då systematiska studier av medieinnehåll? Om vi fokuserar på valrörelser är erfarenheterna från amerikanska horisonten som D'Alessio och Allen gjorde 2000 att det inte fanns något stöd för att medierna systematiskt gynnar en särskild kandidat

under presidentvalskampanjer. Vad som istället lyftes fram var att mediernas sätt att tänka – medielogiken – och hur partierna agerar strategiskt avgör mediernas bild av valrörelser och politik. Detta är också resultat som senare studier i USA och erfarenheter från andra länder visat (Hopmann et al., 2012; Reese & Lee, 2012; Lichter 2017).

Liknande slutsatser dras i **Strömbäck** och **Kaids** antologi *Election News Coverage Around the World* (2008), där forskare från olika delar av världen analyserar mediernas nyhetsbevakning av valrörelser. Analyserna visar att det inte finns något stöd för att medierna systematiskt gynnar enskilda partier beroende på partifärg under valrörelser. Däremot visar det sig att synligheten ofta är större för de partier/politiker som innehar regeringsmakten, och i vissa studier har man också funnit att större partier har lättare att få genomslag för sina frågor än mindre partier. Forskning ger även stöd för att partier som har framgång i opinionen också får mer uppmärksamhet. Även mindre och avvikande partier kan få medieuppmärksamhet vid vissa förutsättningar. I första hand om de avviker på sådana sätt så att de blir intressanta nyhetsmässigt (Hopmann et al., 2012). Vad som dock skiljer ut sig är bevakningen av partier som kan karakteriseras som radikalt högerpopulistiska. Dessa partier får generellt sett en mer kritisk bevakning, som visserligen mildras ju mer etablerade de blir. **Mats Ekström** (2017) menar att det ska tolkas som att dessa partier utmanar grundläggande gemensamma normer och värderingar och helt enkelt inte ses som legitima. Lika lite som andra extrema samhällsyttningar omfattas av opartisk-

hetskrav ansåg journalisterna att de avvek från sitt uppdrag genom det sätt hur partierna bevakades. Inte heller denna partiskhet ska ses som en konsekvens av politiska hänsyn utan som en del av medielogiken (se även de Vreese, Esser & Hopmann, 2017).

Partiskhet i svenska medievalrörelser

Som redan påpekats finns det en lång tradition av objektivitetsstudier i Sverige. Professor **Jörgen Westerståhl**s objektivitetsmätningar på 1960- och 1970-talen var ett sätt att försöka bedöma om *Sveriges Radios* sändningar levde upp till radiolagens krav på opartiskhet och saklighet. (Se också **Elin Gardeströms** kapitel om Westerståhls mätningar.) Westerståhl mätte både vilka informationskällor medierna använde och innehållet i nyhetsförmedlingen under ett antal händelser, bland annat Vietnamkriget 1968, valrörelsen 1968 och revolutionen i Portugal 1974 (Petersson, 2010). Vad som särskilt studerades var i vilken utsträckning någon av parterna i de olika händelserna gynnades eller missgynnades ifråga om publicering av positiva eller negativa händelser. I studierna om Vietnamkriget handlade det om i vilken utsträckning det rapporterades om militära framgångar, bakslag eller förhållandet till den civila befolkningen. I valrörelsebevakningen var fokus på uppmärksamhet och om man fick framträda i partiets profilfrågor. Den objektivitetsmodell Westerståhl prövade nyhetsbevakningen efter var inte ett mått på hur väl medieinnehållet stämde överens med verkligheten, utan innehållet jämfördes med den svenska partipressens rapportering. Måttet på saklig-

het och opartiskhet för *Sveriges Radios* bevakning blev därmed beroende av hur de andra medierna rapporterade. Det bör också påpekas att Westerståhl inte själv menade att objektivitetsmätningarna skulle ses som ett fullständigt uttömmande svar på massmediernas objektivitet, utan att det handlade framförallt om att visa ifall någon part gynnats eller missgynnats. Kortfattat visade Vietnamstudierna att bilden i *SR* var förhållandevis positiv till FNL och Nordvietnam, medan språkbruket och nyhetskällorna hade en amerikansk dominans. I valrörelsen 1968 visade resultaten inte att det gick att fastställa att någon part ensidigt gynnats. (Westerståhl, 1972).

Även om inte de strikta objektivitetsmätningar fått en efterföljd har studier av mediernas partiskhet blivit en standard i utvärderingar av svenska nyhetsmediers valrörelsebevakning. Inom ramen för Medievalundersökningarna har **Kent Asp** studerat mediernas nyhetsbevakning av svenska riksdagsval sedan 1979. Asps analyser visar att partier alltid har medierna som med- eller motspelare, men mediernas gunst skiftar från en valrörelse till en annan. Med andra ord gynnas alltid vissa partier under en valrörelse. Däremot är det inte systematiskt så att vissa partier alltid gynnas medan andra missgynnas. Det är, som internationella studier visat, medielogikens krav – strukturell vinkling – snarare än partipolitiska sympatier hos redaktionerna som avgör (Asp, 2011).

Sett över de senaste trettio åren menar därför Asp och **Bjerling** (2014) att det inte finns någon systematik i hur public service-medierna och *TV4* gynnat eller missgynnats olika partier. Ser vi på dagspressen var

skillnaderna mellan hur partierna bevakades relativt stor mellan olika tidningar i slutet av 1970-talet, vilket kan ses som att ett eko från partipressens tid levde kvar.

Men över tid har denna skillnad minskat. Mediernas sätt att bevaka valrörelser blir allt mer likartad. I 2014 års medievalsundersökning accentueras denna utveckling då behandlingen av regeringsalternativen var i princip helt balanserad i de flesta medier (Johansson, 2017). Ser vi på den senaste valrörelsen – 2018 – var det snarast så att Alliansen fick bättre behandling i nyheterna sista valrörelsemånaden jämfört med Socialdemokraterna (Johansson & Strömbäck, 2019). Men liksom vid tidigare valrörelser kommer Sverigedemokraterna sämre ut än de andra partierna (även om Socialdemokraternas mediebild på många sätt var lika ogynnsam). Sverigedemokraterna fick mycket uppmärksamhet, men ofta en negativ sådan, vilket är ett mönster som känns igen från både tidigare valrörelser och från internationella studier av liknande partier. Förklaringen var dock knappast en journalistsstyrd granskning i första hand utan att partiet utsattes för omfattande kritik av de andra partierna under valrörelsens sista veckor.

Ser vi på hur opartiskheten hanterats av medierna under EU-valrörelserna är slutsatsen att anpassningen till medielogiken är ännu viktigare för att förklara mediebild. Att sticka ut på rätt sätt kan ge stora uppmärksamhetsvinster och en gynnsam mediebild. Men sticker man ut på fel sätt, genom att hamna i ljuset för negativa kampanjer eller kritisk granskning, kan mediebild. Från att vara medspelare blir medierna en motspelare,

vilket Kristdemokraterna tydligt fick erfara i slutet av EU-valet 2019, då EU-parlamentarikern **Lars Adaktussons** åsikter om abort starkt ifrågasattes (Johansson, 2020).

En viktig förklaring till att vissa partier gynnas i en valrörelse är därmed hur partierna själva agerar. Mediebilden är en dragkamp mellan politiska aktörer och journalister som skapas i en växelverkan och ett samspel mellan politiker och journalister. För även om givetvis redaktionerna har sista ordet när det handlar om publicering av nyheter visar forskning att de politiska partierna blivit allt skickligare på att strategiskt styra nyhetsflödet. De senaste årtiondenas valrörelser i Sverige verkar i första hand speglat partiernas kamp. Journalisternas makt över mediebilden har på många sätt varit begränsad (se även Nord & Strömbäck, 2018, Johansson, 2020, Johansson & Strömbäck, 2018).

Den svärfångade objektiviteten

Frågan om journalistikens objektivitet är på många sätt en evig fråga. Även om objektivitetsidealet kan ifrågasättas lär det inte försvinna. Nyheternas relation till de samhällsförhållanden som journalistiken gör anspråk på att berätta om är central, både ur ett demokrati- och ett maktperspektiv. Journalistik är inte påhitt utan utger sig för att berätta om något som faktiskt har hänt. Det faktum att fler och fler inser journalistiken inte kan spegla verkligheten helt objektivt betyder däremot inte att frågan om nyheternas objektivitet är förlegad. Strävan efter att söka efter vad som

faktiskt hänt och att försöka ge en allsidig bild av händelser är fortfarande eftersträvansvärda ideal.

Forskningen om objektivitet är som översikten visar mångfacetterad, vilket också i sig visar vilken ställning begreppet har inom journalistiken. Frågan om nyheternas objektivitet och närliggande begrepp som saklighet och opartiskhet lär också framöver styra en hel del av såväl medieforskning som offentlig debatt. Det är också tydligt att journalistikforskningen på olika sätt försöker hantera den relativisering av objektivitetsbegreppet som ändå skett, men att utifrån denna kunskap ändå försöka formulera normativa krav på vad som faktiskt är god journalistik.

Referenser

- Albaek, E., Hopmann, D.N., & de Vreese, C.H. (2010). *Kunsten at holde balancen. Dækningen af folketingsvalgkampen I tv-nyhederne paa DR1 og TV2 1994–2007*. Odense: University of Southern Denmark University Press.
- Allern, S. (2018). *Mediekapitalet. Ägarskap, kontroll och ideologisk hegemoni i svenska nyhetsmedier*. Stockholm: Katalys.
- Asp, K. (1988). Politisk journalistik. I U. Carlsson (red.), *Forskning om journalistik* (s. 7–51). Göteborgs universitet: Nordicom.
- Asp, K. (2007). Fairness, informativeness, and scrutiny. The role of news media in democracy. *Nordicom Review* 28, 31–50.
- Asp, K. (2011). *Mediernas prestationer och betydelse. Valet 2010*. Göteborg: JMG, Göteborgs universitet.

- Asp, K. (2012). Journalistkårens partisympatier. I K. Asp (red.), *Svenska journalister 1989–2011* (s. 101–108). Göteborg: JMG, Göteborgs universitet.
- Asp, K., & Bjerling, J. (2014). *Mediekratin – mediernas makt i svenska val*. Stockholm: Ekerlids.
- Carey, J.W. (1999). Journalists just leave: The ethics of an anomalous profession. I R.M. Baird, W.E. Loges & S.E. Rosenbaum (red.), *The media and morality* (s. 39–54). Amherst: Prometheus Books.
- D'Alessio, D., & Allen, M. (2000). Media bias in presidential elections. A meta-analysis. *Journal of Communication* 50(4), 133–156.
- De Vreese, C., Esser, F., & Hopmann, D.N. (red) (2017). *Comparing political journalism*. New York: Routledge.
- Dennis, E.E., & Merrill, J.C. (1984). Journalistic objectivity. I E.E. Dennis & J.C. Merrill (red.), *Basic issues in mass communication: A debate* (s. 103–118). New York: MacMillan.
- Djerf-Pierre, M., & Weibull, L. (2001). *Spegla, granska, tolka. Aktualitetsjournalistik i svensk radio och tv under 1900-talet*. Stockholm: Prisma.
- Djerf-Pierre, M., Ekström, M., Håkansson N., & Johansson, B. (2014). The mediatization of political accountability politics, the news media logic and industrial crises in the 1980s and 2000s. *Journalism Studies* 15(3), 321–338.
- Donsbach, W., & Klett, B. (1993). Subjective objectivity. How journalists in four countries define a key term of their profession. *International Communication Gazette* 51(1), 53–83.

- Ekström, M., & Nohrstedt, S-A. (1996). *Journalistiskens etiska problem*. Stockholm: Rabén och Prisma.
- Ekström, M., (2017). Nyhetsjournalistiken som den radikala högerpopulismens fiende och vän. I B. Johansson & L. Truedson (red), *När makten står på spel. Journalistik i valrörelser* (s. 133–151). Stockholm: Institutet för mediestudier.
- Gans, H.J. (1979). *Deciding what's news. A study of CBS Evening News, NBC Nightly News, Newsweek and Time*. New York: Vintage.
- Gitlin, T. (1980). *The whole world is watching: Mass media in the making and unmaking of the new left*. Berkeley: University of California Press.
- Glasser, T.L. (1992). Objectivity and news bias. I E.D. Cohen (red.), *Philosophical issues in journalism* (s. 176–183). New York: Oxford University Press.
- Hallin, D.C. (1986). *The "Uncensored War". The media and Vietnam*. Berkeley: University of California Press.
- Hallin, D.C., & Mancini, P. (2004). *Comparing media systems. Three models of media and politics*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Hanitzsch, T., Hanusch, F., Mellado, C., Anikina, M., Berganza, R., Cangoz, I., Coman, M., Hamada, B., Hernández, M.E., Karadjov, C.D., Moreira, S.V., Mwesige, P.G., Plaisance, P.L., Reich, Z., Seethaler, J., Skewes, E.A., Vardiansyah Noor, D., & Wang Yuen, E.K. (2012). Mapping journalism cultures across nations. *Journalism Studies* 12(3), 273–293.
- Hermans, L., (2018). Elements of constructive journalism: Characteristics, practical application and audience valuation. *Journalism*, 20(4): 535–551.

- Hopmann, D.N., Van Aelst, P., & Legnante, G. (2012). Political balance in the news: A review of concepts, operationalizations and key findings. *Journalism* 13(2), 237–254.
- Johansson, B. (2020). Stick ut, men gör det på rätt sätt! Partiskheten i nyhetsbevakningen av EU-valet 2019. I L. Truedson (red), *När makten drog till Bryssel stannade journalistiken hemma* (s. 99–130). Stockholm: Institutet för mediestudier.
- Johansson, B. (2019). Varför driver journalister så ofta sin egen agenda? – om partiska eller oberoende journalister. I L. Truedson (red), *13 vassa frågor om journalistik – och svar som inte stryker medhårs* (s. 14–23). Stockholm: Institutet för mediestudier.
- Johansson, B. (2017). Medievalsundersökningen 2014. Invandringsfrågan i centrum för balanserad bevakning. I B. Johansson & L. Truedson (red), *När makten står på spel. Journalistik i valrörelser* (s. 39–54). Stockholm: Institutet för mediestudier.
- Johansson, B., & Strömbäck, J. (2019). *Kampen om mediebildern. Nyhetsjournalistik i valrörelsen 2018*. Stockholm: Institutet för mediestudier.
- Johansson, B., & Odén, T. (2014). *Politiska annonser. Partiernas valreklam i dagspressen under 100 år*. Göteborg: Nordicom.
- Kaid, L.L., & Strömbäck, J. (2010). Comparing election news coverage around the world. I J. Strömbäck & L.L. Kaid (red.), *The handbook of election coverage around the world* (s. 421–431). New York: Routledge.
- Karlsson, M. & Strömbäck, J. (red.) (2019). *Handbok i journalistikforskning*. (Andra upplagan). Lund: Studentlitteratur.

- Kaplan, R.L. (2002). *Politics and the American press. The rise of objectivity, 1865–1920*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Kovach, B., & Rosenstiel, T. (2014). *The Elements of Journalism. What Newspeople Should Know and the Public Should Expect*. 3 uppl. New York: Crown.
- Lichter, R. (2017). Theories of media bias. In K. Kenski & K.H. Jamieson (red.), *The Oxford handbook of political communication*, (s. 1–18). Oxford: Oxford University Press.
- Lippman, W. (1922). *Public opinion*. New York: Free Press.
- Maras, S. (2013). *Objectivity in journalism*. Cambridge: Polity Press.
- McQuail, D. (1992). *Media performance: Mass communication and the public interest*. London: Sage.
- Merritt, D., & Rosen, J. (1998). Imagining public journalism: An editor and scholar reflect on the birth of an idea. I E.B. Lambeth, P. Meyer & E. Thorson (red.), *Assessing public journalism* (s. 36–56). Columbia: University of Missouri Press.
- Nord, L. & Strömbäck, J. (2018). *Svenska valrörelser: väljare, medier och partier under 2000-talet*. Stockholm: Santérus Förlag.
- Nygren, G. (red.) (2008). *Nyhetsfabriken. Journalistiska yrkesroller i en förändrad medievärld*. Lund: Studentlitteratur.
- Petersson, O. (2010). Objektivitet i medier, förvaltning och forskning: ett statsvetenskapligt perspektiv. I A. Skarhed, J. Hirschfeldt, M. Ruotsi, D. Westman & S. Carlsson (red.), *ORD OCH RÄTT. Festskrift till Hans-Gunnar Axberger* (s. 437–450). Visby: eddy.se ab.

- Reese, S.D., & Lee, J.K. (2012). Understanding the content of news. In H.A. Semetko & M. Scammell (red.), *The SAGE handbook of political communication* (s. 253–263). Thousand Oaks: Sage.
- Schiller, D. (1981). *Objectivity and the news. The public and the rise of commercial journalism*. Philadelphia: University of Pennsylvania Press.
- Schudson, M. (1978). *Discovering the news. A social history of American newspapers*. New York: Basic Books.
- Shoemaker, P.J., & Reese, S.D. (1996). *Mediating the message. Theories of influence on mass media content*. New York: Longman.
- Strömbäck, J. (2013). Den medialiserade valrörelsejournalistiken. I J. Strömbäck & L. Nord (red.), *Kampen om opinionen. Politisk kommunikation under svenska valrörelser* (s. 119–149). Stockholm: SNS.
- Strömbäck, J., & Kaid, L.L. (red.) (2008). *Handbook of Election News Coverage around the World*. New York: Routledge.
- Tuchman, G. (1978). *Making news. A study in the construction of reality*. New York: Free Press.
- Ward, S.J.A. (2005). *Invention of journalism ethics: The path to objectivity and beyond*. Montreal: McGill-Queen's Press.
- Westerståhl, J. (1972). *Objektiv nyhetsförmedling*. Göteborg: Akademiförlaget.
- Wiik, J. (2010). *Journalism in transition. The professional identity of Swedish journalists*. Göteborg: JMG, Göteborgs universitet.